

Genomförandeplan 2010 för implementering av de nationella riktlinjerna för missbruks- och beroendevården i Västernorrlands län

Bakgrund

Regeringen har den 24 april 2008 träffat en överenskommelse med Sveriges Kommuner och landsting (SKL) och har avsatt särskilda medel för strategiska insatser som stimulerar implementering av Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården samt kunskapsutvecklingen inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården.

SKL har i sin tur träffat överenskommelser med samtliga län i landet i projektet Kunskap till praktik. De sista åtta länen träffade överenskommelsen under hösten 2009. Målet för överenskommelsen är att den missbruks- och beroendevård som kommuner och landsting erbjuder är utformad i enlighet med Socialstyrelsens riktlinjer/aktuell kunskap om effektiva metoder och arbetssätt så att klienter och patienter får insatser av god kvalitet

Kommunförbundet Västernorrland och Landstinget Västernorrland (LVN) träffade överenskommelsen med SKL hösten 2009. Syftet är bl.a. att stödja Kommunförbundet och LVN att utveckla ett kvalificerat stöd i viktiga utvecklingsfrågor. SKL har uppdragit åt Kommunförbundet Västernorrland och Landstinget Västernorrland att ta fram en genomförandeplan för utvecklingsarbetet för år 2009 respektive 2010.

Mål för utvecklingsarbetet

Målet för utvecklingsarbetet är att den missbruks- och beroendevård som kommuner och landsting erbjuder är utformad i enlighet med befintlig kunskap om effektiva metoder och arbetssätt i enlighet med Socialstyrelsens riktlinjer, så att klienter och patienter får insatser av god kvalitet.

Delmål för utvecklingsarbetet är att:

- Personal inom kommunerna och landstinget som möter personer med riskbruk/missbruk- eller beroendeproblematik har kunskaper om och kan tillämpa metoder/arbetssätt för tidig upptäckt och bedömning av hjälpbehov samt kan erbjuda eller remittera vidare till adekvat vård/ behandling i enlighet med riktlinjerna.
- Huvudmännen har tydliggjort ansvarsfördelningen mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård.
- Rutiner för samverkan finns såväl internt inom kommunerna och landstinget som gemensamt mellan huvudmännen så att personer med missbruks- och beroendeproblem får ett adekvat omhändertagande i sammanhängande vårdkedjor.
- Varje verksamhet har utifrån sitt uppdrag en plan för vilka metoder som kommer att användas för systematisk dokumentation och uppföljning.

Syfte med överenskommelsen är att med stöd av SKL

- Bygga upp det kvalificerade stödet som kommuner och landstinget behöver för att utveckla sitt arbete i linje med de nationella riktlinjerna/aktuell kunskap
- Skapa en organisatorisk struktur i Västernorrland för erfarenhetsutbyte och främjande av samverkan mellan kommuner, landsting och lokala FoU-enheter, högskolor och universitet samt aktuella brukarorganisationer.

Genomförda och pågående insatser

En viktig utgångspunkt för en fungerande samverkan är att det finns ett tydligt politiskt stöd. År 2008 initierades i Västernorrland en kartläggning av resurser och insatser inom missbruks- och beroendeeområdet med utgångspunkt i de nationella riktlinjerna. Kartläggningen initierades vid ett möte i "Socialkola", som består av ordföranden för kommunernas socialnämnd/motsvarande och landstingets Hälso- och sjukvårdsdelegation. Två projektledare anställdes, en från kommun- och en från landstingsverksamhet, på 50 % vardera. Slutrapport beräknas vara klar i januari 2010.

Hösten 2009 startade Västernorrlands arbete i Kunskap till praktik. De två projektledarna tillsammans med nyckelpersoner från Kommunförbundet Västernorrland och Landstinget Västernorrland har hittills drivit arbetet. För att snabbt komma igång i projektet under hösten har både projektledare för kartläggningen och nyckelpersonerna avsatt tid motsvarande sammanlagt mer än en heltid, vilket har inneburit att vi nu anser oss ha goda förutsättningar för att lyckas i vårt fortsatta arbete.

En styrgrupp på länsnivå har bildats. Den består av kommunernas förvaltningschefer tillsammans med två utsedda representanter från landstingets ledningsgrupp för hälso- och sjukvården. Vid novembermötet kommer styrgruppen att tydliggöra och fastställa sitt uppdrag i projektet samt lägga fast en sammanträdesplan för 2010. Vid styrgruppens möte i oktober uttryckte samtliga kommuner intresse att ingå i projektet. Där beslutades att Örnsköldsvik och Sundsvall är de kommuner som först startar arbetet.

Förankring av både kartläggning och Kunskap till praktik har gjorts i befintliga grupperingar som kommer att beröras/engageras i projektet. De som bland annat informerats är:

- IFO-cheferna
- Länsrådet för psykiatri, som består av verksamhetscheferna inom barn- och ungdoms- och vuxenpsykiatri samt representanter för primärvården.
- HälsoSam Y, som är landstingets samverkansorgan med länets handikapprehabilitering.
- Projektledarna för sjukskrivningsprojektet respektive riskbruksprojektet.
- Vid introduktion till MI-utbildning för personal inom primärvård och psykiatri i november ges information om pågående kartläggning samt om Kunskap till praktik.

Projektledarna och nyckelpersonerna har vid tre tillfällen under 2009 deltagit i erfarenhetsutbyte för nyckelpersoner och processledarutbildning, som arrangerats av SKL. Inventering av intresserade utbildare i ASI, AUDIT/DUDIT och MI har påbörjats.

Planerade insatser 2010

I bilaga finns 2010 års aktiviteter mer detaljerat redovisade.

- Under 2010 fortsätter arbetet med lokala förankringar såsom skriva överenskommelser och genomförandeplaner med kommunerna och berörda verksamheter inom landstinget, med utgångspunkt i den genomförda kartläggningen.
- Fortsätta arbetet med en länsgemensam policy för de olika aktörernas ansvar. Länsprocessledaren besöker de lokala styrgrupperna för att analysera vad man har för behov av innehåll i en länsgemensam policy.
- Organisera utbildning på lokal nivå som genomförs av de utsedda utbildarna. Genomförs av processledare tillsammans med utbildarna
- Utarbeta former för brukarmedverkan
- Socialtjänstens FoU-enhet FoU Västernorrland skall tillsammans med landstingets FoU verksamhet utgöra stöd för utveckling av utvärdering och kvalitetssäkring av kommunernas utvecklingsarbete.

Långsiktig struktur

Under hela projektperioden skall dialog föras i styrgrupp, projektgrupp och olika referensgrupper tillsammans med företrädare för lokala FoU-enheter om långsiktig struktur för kunskapsutveckling inom området. Vidare måste en plan tas fram för fortsatt implementering i länet efter 2010 års utgång.

Budget för 2010

1,25 tjänst processledare	870 000
Basutbildning	
- lokal, resor i länet för utbildare föreläsararvode	300 000
Återfallsprevention	10 500
- lokal, resor i länet för breddutbildn	6 000
Haschprogrammet	10 500
- lokal, resor i länet för breddutbildn	6 000
AUDIT/DUDIT	10 500
- lokal, fört, resor i länet för breddutbildn	6 000
ASI	10 500
- lokal, resor i länet för breddutbildn	6 000
MI	10 500
- lokal, resor i länet för breddutbildn	6 000
Chefsutbildnng	18 500
Resa Logi ¹ nätverksträffar SKL processledare - Nyckelpers	24 500
Konsultarvode FoU - struktur, metod för kvalitetsåkring, uppföljning, utvärdering	100 000
Summa kr 2010	1 395 500
Beräknad överskott 2009	147 000
Summa kr 2010 efter justering	1 248 500

¹ Beräknar en kostnad för ankomst kvällen före, då vi har lång resväg

Bilaga genomförandeplan Västernorrland 2010 – uppdaterad 100308

Område	Insats	Hur	När	Ansvar
Förankring av länets genomförandeplan för 2010	Nyckelpersonerna och processledarna tar upp frågan vid aktuella möten	Presenteras i befintliga chefsgrupperingar – i samband med kartläggning Länssamråd psyk Kommun	December 2009 och januari –mars 2010	Nyckelpersonerna och processledarna
Styrgruppen	Styrgruppen aktiveras i projektet i enlighet med sitt uppdrag	Stående punkt vid deras möten	Återkommande möten under året Datum 2010 saknas	Nyckelpersoner
Projektgruppen	Driva projektet i enlighet med sitt uppdrag	Bjuda in deltagare Aktivt delta i projektets framåtskridande	Återkommande möten under året	Processledare
Lokala styrgrupper	Uppdrag till befintliga lokala grupperingar	Vid deras inplanerade träffar Skapa styrgrupper på lokal nivå	Successivt under året	Processledare i samverkan med lokalt ansvariga
Lokal överenskommelse och genomförandeplan	Utforma förslag och fastställa överenskommelse/plan i dialog med lokala företrädare	Presentera och kommunicera med företrädare i Örnsköldsvik och Sundsvall	Februari/mars	Processledare
Lokal överenskommelse och genomförandeplan	Utforma förslag och fastställa överenskommelse/plan i dialog med lokala företrädare	Presentera och kommunicera med företrädare i övriga aktuella kommuner	April /juni	Processledare
Brukarmedverkan	Engagera brukare på länsnivå och lokalt	På länsnivå via HälsoSam Y – nu referensgrupp till KTP Lokalt i befintliga brukarråd/motsvarande	Successivt under året	Processledare
Kartläggning av missbruks- och beroendevården i länet	Presentation av genomförd kartläggning	Seminarium för politiker och chefstjänstemän i länet.	Mars, socialkola 19/3	Processledare
Chefs- och politikerutbildning	Översiktlig utbildning i aktuella metoder	Planera och organisera utbildning	17 maj	Processledare

Gemensamt styrdokument för missbruks- och beroendevården	Väck frågan vid seminarium	Seminarium för politiker och cheftjänstemän i länet.	Maj	Nyckelpersoner och projektledare för kartläggningen, processledare
Gemensamt styrdokument för missbruks- och beroendevården	Formulera utkast i enlighet med uppdrag från seminariet med politiker och tjänstemän	I dialog med verksamhetsföreträdare och projektgrupp	Våren	Processledare
Gemensamt styrdokument för missbruks- och beroendevården	Presentera utkast	För styrgrupp, Social-KOLA och andra aktuella aktörer	Hösten	Processledare
Nationellt stöd	Möte med nyckelpersoner	SKL samordnar	26-27 maj	Nyckelpersoner och processledare deltar
Utbildningar i länet	Ta fram en kompetensutvecklingsplan för aktuella utbildningar	Med stöd av underlaget i kartläggningen samt ev. kompletterande uppgifter från verksamheterna	Feb/mars	Processledare
AUDIT/DUDIT	Erbjuda berörda verksamheter utbildning – kolla behov/efterfrågan	Planera och organisera utbildning	April och hösten	Processledare
MI	Rekrytering av deltagare till utbildningen av utbildare	Dialog med lokala företrädare utse 3-5 utbildare med erfarenhet av MI SKL utbildar.	1-2 och 25-26 mars	Processledare , Lena har kontakt med intresserade
MI	Erbjuda berörda verksamheter utbildning	Planera och organisera utbildning – ta diskussion med utbildare	Våren och hösten	Processledare
ASI	Rekrytering av deltagare Uppsamlingsutbildning av utbildare	Dialog med lokala företrädare utse 3-5 utbildare med erfarenhet av ASI SKL utbildar.	4-5/10 +29/11	Processledare
ASI	Erbjuda berörda verksamheter utbildning	Planera och organisera utbildning	Hösten	Processledare

Erbjuda övrig utbildning ex HAP och ÅP	Erbjuda berörda personer utbildning	SKL utbildar	HAP 17-18/3 + 17/5 ÅP hösten	Processledaren
Basutbildning	Planera och organisera genomförande	Analysera föreläsarkompetens i dialog med lokala företrädare, Anna stämmer av med projektgruppen	Februari /mars	Processledare
Basutbildning	Erbjuda berörda verksamheter utbildning	Dialog med aktuella verksamheter	Februari – juni	Processledare
Basutbildning	Genomföra antal tillfällen?		oktober	Processledare
System för kvalitetssäkring och uppföljning	Utveckla lokalt och regionalt system	Dialog med företrädare och länsorganisationer som sedan dokumenteras i läns- och lokala överenskommelser	Hela året	Processledare Nyckelpersoner FoU-enhet
Implementering av riktlinjer och arbetsmetoder	Entusiasmera och stödja medarbetare på olika nivåer. Hålla projektet och området aktuellt	I olika aktuella sammanhang	Successivt under året	Processledare och nyckelpersoner
Fortsatt arbete	Ta fram en plan för fortsatt arbete efter projektets slut samt förankra den	Utifrån dialog i styr-, projekt- och lokala grupper	Frågan finns med under hela året	Processledare och nyckelpersoner
Länsbesök SKL	SKL vill träffa lokala och regionala aktörer	Samtal med involverade i projektet, även verksamheter	25-26/8 (Övriga förslag 19-19/8; 7-8/9; 9-10/9)	Processledare, styrgrupp, projektgrupp lokalt regionalt
Konferens Kunskap till praktik	SKL arrangerar konferens för styrgrupp, politiker och chefer		17-18/11	